

वुदा नं	नीति तथा कार्यक्रम	वजट वक्तव्यसंग सम्बन्धित वैदाहर	मुख्य कृयाकलापहर	माईलस्टोन	कार्यान्वयन अवधि (६)												कार्यान्वयन गर्ने निकाय	सहयोगी निकाय		
					प्रथम चौमासिक				दोश्रो चौमासिक				तेश्रो चौमासिक							
१	२	३	४	५	१	२	३	४	१	२	३	४	१	२	३	४	७	८		
१२५	बुट्यान क्षेत्र र वन नभएका स्थानीय तहमा जग्गाको उपलब्धता र उपयुक्तताअनुसार उपयोगी वृक्ष रोपिनेछ ।	११८	क्षतिपूरक वृक्षारोपण (६० हेक्टर)	वृक्षारोपण प्रारम्भ													तथा भू-संरक्षण विभाग, उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	वन तथा जलाधार महाशाखा		
१२६	उच्च हिमाल, पहाड, खोंच, समथर भूभागलागायत देशमा विभिन्न भागमा सम्भाव्य जडीबुटीको व्यावसायिक खेती गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । सबै प्रदेशहरूमा जडीबुटी प्रशोधन उद्योगका पूर्वाधार विकास गरिनेछ । नेपाली जडीबुटीको विशिष्ट ब्राण्डिङ गरी निर्यातसमेत गरिनेछ ।	११९	सुगन्धित तेल उत्पादन (६५ टन)	उत्पादन				२१								२३	जडिबुटी उत्पादन तथा प्रशोधन कम्पनी लिमिटेड	वनस्पति विभाग		
		११९	हर्वल केयर उत्पादन (१ करोड थान)	उत्पादन				०.३								०.४	जडिबुटी उत्पादन तथा प्रशोधन कम्पनी लिमिटेड	वनस्पति विभाग		
		११९	ट्रेड सपोर्ट (विश्लेषण, प्रमाणीकरण, गुण नियन्त्रण तथा सिफारिस) १५०० संख्या	विश्लेषण, प्रमाणीकरण, गुण नियन्त्रण तथा सिफारिस					४००								५००	वनस्पति विभाग	सहभागितामूलक वन महाशाखा	
		११९	जडिबुटीमा आधारित व्यापारिक महत्वका वस्तु उत्पादन (Bio prospecting (१ वटा)	अनुसन्धानात्मक कार्य जडिबुटीमा आधारित वस्तु उत्पादन (Bio prospecting														वनस्पति विभाग	सहभागितामूलक वन महाशाखा	
		११९	पकेट क्षेत्र प्रवर्द्धन कार्यक्रम (४०संख्या)	पूर्व तयारी सम्पन्न पकेट क्षेत्रमा व्यवसायिक खेती प्रारम्भ														वनस्पति विभाग	सहभागितामूलक वन महाशाखा	
		११९	जडिबुटी विकास कार्यक्रम, जडिबुटी पकेट क्षेत्र कार्यक्रम निरन्तरता, कर्णाली प्रदेश	पूर्व तयारी सम्पन्न पकेट क्षेत्रमा व्यवसायिक खेती प्रारम्भ															वनस्पति विभाग	उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, रेड कार्यान्वयन केन्द्र
		११९	सहकारी/समूह मार्फत जडिबुटी उत्पादन तथा खेती विस्तार भण्डारण प्रशोधन र बजारीकरण (३० समूह/सहकारी)	पूर्व तयारी सम्पन्न कार्यान्वयन तथा अनुगमन प्रारम्भ															उद्योग पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय	वनस्पति विभाग
१२७	राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष, संरक्षण क्षेत्र, राराताल,फेवाताल लगायत रामसारमा सूचिकृत तालहरू एवं वनस्पति उद्यानको संरक्षण, विकास र प्रवर्धन गरिनेछ ।	११७	घाँसे मैदान निर्माण तथा व्यवस्थापन (२९,८४ हे.)	स्थान छनौट तथा सुचना प्रकाशन													राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग	मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति		
				सेवा प्रदायक छनौट आरम्भ (आवश्यकता अनुसार)																
		११७	वन्यजन्तुका लागि पानी पोखरी निर्माण तथा मर्मत (३०८ वटा)	घाँसे मैदान निर्माण तथा व्यवस्थापन (हे.)					४९०						१४४४			१०५०	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग	मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति
				स्थान छनौट तथा सुचना प्रकाशन																
				सेवा प्रदायक छनौट आरम्भ (आवश्यकता अनुसार)																
		११७	सिमसार क्षेत्र व्यवस्थापन / पूनर्स्थापना (Restoration) (२५ वटा)	पानी पोखरी निर्माण तथा मर्मत					४४						१२२			१३६	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग	मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति
स्थान छनौट तथा सुचना प्रकाशन																				
११७	सिमसार क्षेत्र व्यवस्थापन / पूनर्स्थापना (२५ वटा)	सेवा प्रदायक छनौट आरम्भ (आवश्यकता अनुसार)															राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग	मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति		
		सिमसार क्षेत्र व्यवस्थापन / पूनर्स्थापना						३					१०		१२					
११७	फेवा जलाधार क्षेत्रको संरक्षण योजना निर्माण (१ वटा)	सूचना प्रकाशन तथा सेवा प्रदायक छनौट संरक्षण योजना तयार	पूर्वतयारी सम्पन्न														वन तथा भू-संरक्षण विभाग	वन तथा जलाधार महाशाखा		
	रामसार सचिमा सचिकृत सिमसार																उद्योग, पर्यटन, वन तथा			

बुदा नं	नीति तथा कार्यक्रम	बजट वक्तव्यसंग सम्बन्धित वैदाहर	मुख्य क्रियाकलापहरू	माईलस्टोन	कार्यान्वयन अवधि (६)												कार्यान्वयन गर्ने निकाय	सहयोगी निकाय	
					प्रथम चौमासिक				दोश्रो चौमासिक				तेश्रो चौमासिक						
१	२	३	४	५	१	२	३	४	१	२	३	४	१	२	३	४	७	८	
		११७	क्षेत्र व्यवस्थापन कार्य (२ वटा)	उपभोक्ता/सेवा प्रदायकसँग सम्झौता संरचना निर्माण													वन तथा भू-संरक्षण विभाग	वातावरण मन्त्रालय	
		१२०	प्रकृतिमा आधारित पर्यटन रणनीति तथा कार्ययोजना निर्माण (४ स्थान)	सूचना प्रकाशन तथा सेवा प्रदायक छनौट पर्यटन कार्ययोजना निर्माण													राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग	राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष	
		१२०	उद्यान निर्माण (५ स्थान)	पूर्व तयारी सम्पन्न उद्यान निर्माण कार्य													वनस्पति विभाग	उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, स्थानीय तह	
		१२१	वन्यजन्तु गणना(२ प्रजाती) (गैडा अर्ना)	फिल्ड सर्भे तथा तथ्याङ्क संकलन प्रारम्भ प्रतिवेदन तयारी													राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग	मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति; साझेदार संस्था	
		१२१	मेपजाली सहितको तारवार(३९ कि.मि.), तथा सोलार फेन्स (१५ कि.मि.) निर्माण	प्रम्भिक कार्य म.क्षे.उपभोक्ता समिति/ सेवा प्रदायक संग संझौता तारवार निर्माण													राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग (४७ कि.मि.) प्रकृति संरक्षण कोष (७ कि मि)	मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति	
१२८	पर्या पर्यटन प्रवर्द्धन, संरक्षण शिक्षा, वैज्ञानिक अनुसन्धान र वनस्पतिको पर-स्थानीय संरक्षणका लागी बृहत् वनस्पति उद्यानको स्थापना र विकास गरिनेछ ।	१२०	वृहत वनस्पति उद्यानको गुरु योजना निर्माण (१ वटा)	जरगा निर्धारण तथा व्यवस्थापन गुरुयोजना तयारी													वनस्पति विभाग	नेपाल ट्रष्टको कार्यालय, उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, प्रदेश वन निर्देशनालय, स्थानिय निकाय	
१२९	सरकारले चुरे क्षेत्रको अनुचित दोहन पूर्ण रुपमा रोक्नेछ । संरक्षणमा संलग्न निकायहरूको अनुभवसमेत उपयोग गरी चुरे क्षेत्रको संरक्षण र सम्बर्द्धनका कार्यहरू समन्वयात्मक, प्रभावकारी र दिगो रुपमा सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ । आगामी आर्थिक वर्ष राष्ट्रपति चुरे क्षेत्र संरक्षण कार्यक्रमको नीतिगत, कानुनी र संस्थागत सुधारसहित पुनःसंरचना गरिनेछ ।	१२३	पर्यापर्यटन क्षेत्र प्रवर्धन कार्यक्रम (१३ वटा)	प्रारम्भिक कार्य सम्पन्न संरचना निर्माण/ प्रवर्धन कार्यक्रम सञ्चालन				२									राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण विकास समिति	सम्बन्धित स्थानीय तहहरू	
		१२३	चुरे क्षेत्रमा अव्यवस्थित जोखिमयुक्त बस्तिहरूको पहिचान एवं नक्शांकन (१ वटा)	प्रारम्भिक कार्य सम्पन्न अध्ययन/ अनुसन्धान तथा प्रतिवेदन तयारी प्रारम्भ														राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण विकास समिति	सम्बन्धित स्थानीय तहहरू
		१२३	तालतलैया/सिमसार संरक्षण तथा व्यवस्थापन(२७ वटा)	प्रारम्भिक कार्य सम्पन्न संरचना निर्माण					२									राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण विकास समिति	सम्बन्धित स्थानीय तहहरू
		१२३	गल्छी, पहिरो, खहरे रोकथाम (१३८ वटा)	प्रारम्भिक कार्य सम्पन्न संरचना निर्माण					१०									राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण विकास समिति	सम्बन्धित स्थानीय तहहरू
		१२३	नदी तथा खोला किनारा स्थिरकरण/व्यस्थापन (स्पर, डाइक, बायो इन्जिनियरिंग समेत) (२३ किमि)	प्रारम्भिक कार्य सम्पन्न संरचना निर्माण					०									राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण विकास समिति	सम्बन्धित स्थानीय तहहरू
		१२३	भूमिगत जल पूनर्भरण र सतहमुनिको पानी उपयोग (५६ वटा)	प्रारम्भिक कार्य सम्पन्न संरचना निर्माण					२									राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण विकास समिति	सम्बन्धित स्थानीय तहहरू
		१३०	देशभर २९ स्थानमा बायु प्रदुषण मापन केन्द्र स्थापना	१२४	सवारी साधनको लागि यूरो-४ मापदण्ड तयार गर्ने (१ वटा)	मस्यौदा मापदण्ड तयारी तथा म.पमा पेश													वातावरण तथा जैविक विविधता महाशाखा

